

EL PROGRAMA D'ACOLLIMENT INTERCULTURAL DE LA UdG

Susanna Domínguez
susanna@dominguez@udg.edu

Meius Ferrés
meius.ferres@udg.edu

Raquel Rivera
raquel.rivera@udg.edu

Servei de Llengües Modernes UdG

Resum

En el marc del procés de Bolonya, des del Servei de Llengües de la UdG, estem mirant d'adaptar la formació lingüística i l'acolliment dels estudiants de fora de l'àmbit lingüístic català a les noves necessitats i al nou context europeu. La internacionalització i l'increment de la mobilitat són objectius estratègics de la nostra Universitat, i el nostre paper és fer que la llengua no constitueixi un obstacle, sinó una oportunitat per aprendre. És per això que presentem el Programa d'Acolliment Intercultural, un projecte viu i dinàmic que va començar fa 6 anys i que ara mou més de 300 estudiants a l'any, entre aprenents de català, d'espanyol i integrants de parelles lingüístiques, la meitat dels quals procedents d'altres països, bàsicament europeus, de l'Amèrica Llatina i en els darrers temps, de països orientals.

Els dos instruments de què ens ha dotat el Consell d'Europa ens ajudaran molt en aquest procés: el Marc Europeu Comú de Referència per a l'ensenyament de les llengües (MCER) i el Portafoli Europeu de les Llengües (PEL) són eines magnífiques per treballar en el canvi de paradigma en la formació lingüística dels aprenents.

El fet que s'hagi diversificat en poc temps la tipologia d'estudiant que arriba a la UdG –procedents de més de 25 països- ens ha obligat a introduir canvis en el Programa d'Acolliment Intercultural: formació abans d'arribar (programa Interca@t), cursos de llengua i cultura, programació intensiva + extensiva, noves modalitats de tàndems lingüístics en una sola llengua (voluntariat lingüístic en català o tàndems culturals en anglès), aprofitament de les TIC per a la formació (espaic@t) i per als intercanvis (tàndems virtuals), repartiment dels alumnes segons llengua d'origen (cursos intensius de setembre amb grups per si són de llengua romànica o no romànica), etc.

En definitiva, ens estem adaptant als requeriments de l'EEES en la nostra feina diària, i ens recompensen els resultats obtinguts any a any. Ens queda encara un llarg camí per recórrer, i pensem que, si el fem conjuntament amb la resta d'universitats catalanes, arribarem a bon port.

Introducció

El motiu d'aquesta comunicació i d'aquest congrés és que a Catalunya s'està portant a terme l'adaptació dels estudis universitaris en el marc de l'EEES (l'Espai Europeu d'Educació Superior) per al 2010. El document de referència en tot aquest procés és la Declaració de Bolonya de 1999. I és en aquest marc de canvi de l'estructura de les titulacions i renovació metodològica on s'ha de reflexionar per poder canviar o millorar els aspectes que hi estan relacionats.

Entre tots els punts importants que es tracten per a la integració i millora del conjunt de l'educació hi ha el de voler incrementar la mobilitat dels estudiants universitaris, raó per la qual s'ha de parlar de l'acolliment. D'altra banda, un dels objectius

estratègics de les universitats catalanes és assegurar la presència de la llengua catalana i alhora impulsar el coneixement d'altres llengües, raó per la qual s'ha de parlar de llengua.

El coneixement de llengües deixa de ser una habilitat "per quedar bé", i ha passat a ser una necessitat dels estudiants. Europa aposta per una Europa multilingüe on la gent s'entengui. Els dos instruments de què ens ha dotat el Consell d'Europa ens seran molt útils per treballar amb aquest objectiu:

a) **El Marc Europeu Comú de referència** és un document elaborat pel Consell d'Europa que es va presentar l'any 2001 durant la celebració de l'Any Europeu de les Llengües. Aquest document descriu d'una manera exhaustiva el que han d'aprendre a fer els estudiants d'una llengua a fi d'utilitzar-la per a la comunicació, així com els coneixements i les habilitats que han de desenvolupar per ser capaços d'actuar de manera efectiva. Inclou el context cultural en què s'utilitza la llengua i defineix els nivells de referència que permeten mesurar el progrés dels aprenents en cada estadi de l'aprenentatge i durant tota la vida.

Describeix cinc destreses lingüístiques: parlar, comprensió oral, interacció oral, comprensió lectora i escriure.

- Presenta, de forma realista, pràctica i justificada, els objectius comunicatius que hem d'esperar d'un ciutadà europeu en la nostra societat, els continguts necessaris per adquirir una competència comunicativa, analitza el treball per tasques i descriu les metodologies més oportunes.
- Analitza exhaustivament els diferents sistemes d'avaluació possibles d'acord amb els objectius perseguits.
- Detalla una llista de descriptors per determinar l'adquisició de la competència lingüística en cada nivell de referència i en cada una de les destreses.
- Dóna recomanacions detallades i estructurades sobre l'elaboració dels currículums dels ensenyaments.
- Classifica fil per randa la competència general i la competència comunicativa de l'usuari o alumne amb escales de descriptors.
- Examina amb major profunditat el paper del treball per tasques en l'aprenentatge i l'ensenyament de les llengües.

b) **El Portafoli Europeu de Llengües** és un document que inclou informació sobre les competències lingüístiques i les experiències culturals significatives d'una persona, d'acord amb els objectius de l'EEES. Està format per un passaport de llengües, una biografia lingüística i un dossier. Aquest portafoli és un instrument amb què es pretén promoure el multilingüisme mitjançant l'aprenentatge de llengües, facilitar la mobilitat per Europa i afavorir l'enteniment i la tolerància entre les diferents cultures.

Entrant ja en l'àmbit concret de la Universitat de Girona, un dels seus objectius estratègics és: **"Impulsar actuacions que afavoreixin la relació amb universitats i institucions de l'estranger, que incrementin la mobilitat dels membres de la UdG i que afavoreixin la vinguda i l'estada a la nostra universitat de persones de fora"**

Hi ha diverses raons per les quals rebem més estrangers, i per tant, podem parlar de diferents tipologies: estudiants Erasmus, estudiants de màsters, estudiants VIBOT, becaris de recerca i personal docent i investigador.

L'entorn, les necessitats i la durada de la seva estada són molt diferents, per la qual cosa s'ha de pensar en tots ells. Si abans eren italians, francesos i portuguesos (la qual cosa facilitava la comprensió i agilitava l'expressió), ara la procedència és més variada:

Taula 1

Turquia	Iran	França	Paquistan	Itàlia	Romania
Gran Bretanya	La Xina	Alemanya	Índia	R. Txeca	Eslovènia
Holanda	Nova Zelanda	Eslovàquia	Etiòpia	Suècia	Irlanda
Portugal	Malàisia	Finlàndia	Dinamarca	Polònia	Hongria
Amèrica Llatina					

Erasmus, becaris, personal docent o d'altres vénen amb uns objectius concrets, estudiar i/o treballar, i aprendre una llengua, conèixer una altra realitat lingüística i una altra cultura. Aquells que arriben a la UdG han de saber què hi trobaran. I aquest és un punt important per reflexionar. S'ha de potenciar la informació a l'exterior. Qui vol venir a estudiar ha de saber: la realitat lingüística que es trobarà a l'aula i fora de l'aula, els allotjaments, la residència universitària, les activitats lúdiques i esportives que hi trobarà. I per què no parlar de Girona? A Girona es viu molt bé. És una ciutat tranquil·la i maca, amb una bona oferta cultural. A prop de fantàstics paisatges de mar i muntanya, i a una hora de Barcelona. Girona es ven sola, però cal parlar-ne. S'ha de potenciar, i això ho permet la xarxa. Però la informació no ha de ser només un llistat d'activitats i d'allotjaments. El futur visitant ha de poder passejar per Girona i per la Universitat virtualment, seure a la biblioteca, prendre una cervesa en un bar, i per què no, també ballar en una discoteca. Així, abans d'arribar, ja haurà començat a formar part de Girona i de la Universitat.

El programa d'acolliment intercultural de la UdG

El Servei de Llengües Modernes va posar en marxa l'any 2002 el Programa d'Acolliment Intercultural de la Universitat de Girona, amb el suport del Comissionat per a Universitats i Recerca, i en col·laboració amb els vicerectorats corresponents.

Àmbits d'actuació

Aquest Programa comprèn tres àmbits d'actuació:

a) La formació

El Servei de Llengües Modernes s'encarrega de la formació d'aquests nouvinguts dins el programa Outlines of Catalan Culture en col·laboració amb l'Oficina de Relacions Exteriors. L'oferta formativa en aquests moments és la següent:

- Programa Interc@t
- Outlines of Catalan Culture
- Cursos de català
- Cursos d'espanyol
- Espaic@t
- Acreditació lingüística

b) Els intercanvis lingüístics

Oferim 4 modalitats, gratuïtes i reconegudes amb crèdits de LE.

- Tàndems lingüístics
- Voluntariat lingüístic
- Tàndems culturals
- T@ndems virtuals

c) Les activitats culturals

El programa d'activitats complementàries, amb una periodicitat mensual, és obert a totes les persones que participin en els intercanvis lingüístics: es fan xerrades, trobades gastronòmiques, sortides, festes, etc. En col.laboració amb les entitats Òmnium Cultural i Plataforma per la Llengua.

Procés d'acolliment

Aquesta oferta té en compte les tres fases del procés d'acolliment de l'alumnat: abans de l'arribada a la UdG, durant la seva estada i quan torna al seu país.

Taula 2

Abans d'arribar	Abans del període lectiu	Període lectiu	Final de curs
Programa Interc@t	Outlines of Catalan Culture	Curs extensiu de català	Acreditació lingüística
		Cursos d'espanyol	
	Curs introductor de català	Espaic@t	Sopar final de curs
		Intercanvis lingüístics	
		Activitats culturals	

a) Programa Interc@t

És un sistema multimèdia per a l'acolliment d'estudiants de fora de Catalunya que inclou guies de conversa universitàries en les següents llengües: català-aranès-castellano-eukara-galero, català-alemany, català-amazic, català-anglès, català-àrab, català-francès, català-italià, català-japonès, català-neerlandès, català-polonès, català-portuguès, català-rus i català-xinès; un curs en línia Speakc@t, coordinat per la UdG; un recull d'informació útil per als estudiants estrangers, etc. Gratuït i accessible a l'adreça <http://www.intercat.gencat.net>. L'objectiu és que els estudiants s'hi connectin abans de venir, perquè tinguin un primer contacte amb la realitat cultural i lingüística. Des del Servei de Llengües vam coordinar la segona fase del programa, que ha rebut 3 milions de visites.

b) Outlines of Catalan Culture

S'han programat una sèrie de sessions en les quals pretenem mostrar la realitat social i cultural catalana als estudiants procedents d'altres cultures, fent-los reflexionar sobre els tòpics i contrastar-los amb la realitat que han trobat.

A més, dins el programa Interc@t, oferim la possibilitat que els estudiants es guiïn per 80 pistes que mostren la manera de fer dels catalans amb un llenguatge divertit i fresc.

c) Curs intensiu i extensiu de català

El curs intensiu inclou 40 hores de llengua impartides en dues setmanes, a continuació es fan 30 hores més en modalitat extensiva. És gratuït i amb crèdits ECTS.

El que es pretén és que l'estudiantat, abans de començar el període lectiu, s'aproximi al màxim a la realitat lingüística i cultural de la universitat. L'enfocament de les classes és comunicatiu i té com a referència el Marc Europeu Comú de referència. Es té en compte, també, la procedència de llengües romàniques d'una part de l'alumnat, de manera que es fan dos grups: un de llengües romàniques i un de no-romàniques.

El treball s'organitza a partir 9 **àrees temàtiques**. Dintre de cada àrea l'alumne practica funcions lingüístiques en situacions determinades de la vida quotidiana. L'alumne va aprenent el vocabulari i els continguts gramaticals necessaris per a aquestes activitats.

Taula 3

Informació personal (1)	Saludar i dir adéu; identificar-se i identificar una tercera persona; demanar el nom a un interlocutor; demanar per algú; demanar disculpes. Intercanviar informació sobre fets passats de la vida d'un mateix o dels altres; demanar amb qui vol parlar algú per telèfon, i dir si hi és o no.
Informació personal (2)	Presentar-se i presentar una tercera persona; respondre a una presentació; identificar una tercera persona (vincles familiars); demanar i dir l'edat. Descriure una tercera persona pel que fa a l'aspecte físic, la vestimenta i el lloc d'origen; descriure vestits (per la mida i el color).
Localitzacions	Demanar i dir on viu algú o quin telèfon té; demanar i donar indicacions d'on és una adreça, segons punts de referència; preguntar i indicar on és un lloc o un servei dintre d'un edifici. Demanar i indicar com es va a un lloc; indicar la distància que hi ha d'un lloc a un altre.
Temps	Demanar i dir l'hora; demanar i dir els horaris d'espectacles, botigues, transports públics i d'altres serveis. Demanar i dir una data; demanar i dir quan es pensa fer alguna cosa (projectes de futur); dir la durada d'un fet o esdeveniment.
Accions, activitats i esdeveniments	Demanar i dir què fa algú, ara, en el moment present; demanar i dir què fa algú habitualment. Demanar i dir què ha fet algú o què li ha passat recentment; demanar i dir què ha passat fa un moment; demanar i dir si algú ha fet o no alguna cosa.
Feina	Demanar i dir on es treballa; demanar i dir a què es dedica algú; dir en què consisteix una feina; demanar informació i donar-la sobre les condicions d'una feina: salari, horari, vacances... Dir quins requisits són necessaris per fer una feina; demanar i dir què ha de fer algú a la feina i com ho ha de fer; donar instruccions.
Quantificació i descripció	Demanar tanda en una botiga; demanar i dir què es vol (en una botiga o en un restaurant); expressar quantitats i mesures; dir com es vol un producte (verd, madur, cuit, cru...) demanar i dir el preu d'un producte. Identificar un objecte; dir de qui és i de quin tipus és; fer apreciacions de qualitat i comparacions; dir de què és un objecte.
Opinions, preferències i aversions	Expressar opinions sobre persones; expressar opinions, gustos i preferències sobre coses (espectacles, activitats, menjars, begudes...). Expressar opinions sobre costums, paisatges, personatges, fent comparacions en el temps; comparar el passat amb el present (expressar-ne les preferències).
Peticions, serveis i disponibilitats	Demanar i dir què hi ha i qui hi ha en algun lloc; demanar i dir si algú pot fer alguna cosa. Explicar una avaria; fer reclamacions per falta de formalitat; respondre a les reclamacions (dir si ja s'ha fet o quan es pensa fer alguna cosa); demanar ajut; donar instruccions en cas d'emergència.

d) ESPAIC@T

És un programa de tutories personalitzades de suport amb autoaprenentatge, per a l'alumnat que no pot seguir un curs ordinari o bé que té necessitats específiques relacionades amb la seva àrea d'estudi. Per tal de facilitar-hi l'accés, es fa als dos campus universitaris. En aquest espai l'usuari té accés a mitjans multimèdia, a fitxes autocorrectives, a llibres de consulta i de lectura; a jocs i divertiments per fomentar l'expressió oral i escrita.

e) Cursos d'espanyol

Cursos d'espanyol extensius de 70 hores per a no castellanoparlants, no gratuïts i amb periodicitat semestral (Taula 4).

Taula 4

Primer semestre		Segon semestre	
Curs	Nivell	Curs	Nivell
Espanyol I	A1	Espanyol I	A1
Espanyol II	A2	Espanyol II	A2
		Espanyol III	B1
Espanyol IV	B2.1		
		Espanyol V	B2.2

Aquests cursos, igual que els altres cursos de llengua que ofereix el Servei de Llengües Modernes, segueixen els nivells comuns de referència que descriu el MECR (taula 5¹) i s'organitzen en diferents blocs temàtics, els continguts dels quals dependrà del nivell del curs. Les competències que l'aprenent usuari de la llengua ha d'adquirir segons el nivell s'engloben en dues de generals, la comprensió i la producció (taula 6).

Taula 5

Usuari independent	B2	Pot comprendre les idees principals de textos complexos sobre temes tant concrets com abstractes, incloent-hi discussions tècniques en el camp de l'especialització professional. Pot expressar-se amb un grau de fluïdesa i d'espontaneïtat que fa possible la interacció habitual amb parlants nadius sense que comporti tensió per a cap dels interlocutors. Pot produir textos clars i detallats en una àmplia gamma de temes i expressar un punt de vista sobre una qüestió, exposant els avantatges i els inconvenients de diverses opcions.
Usuari independent	B1	Pot comprendre les idees principals d'una informació clara sobre temes relatius a la feina, a l'escola, a l'oci, etc. Pot fer front a la major part de situacions lingüístiques que poden aparèixer quan es viatja en una zona on es parla la llengua objecte d'aprenentatge. Pot produir un discurs senzill i coherent sobre temes que li són familiars o d'interès personal. Pot descriure fets i experiències, somnis, esperances i ambicions, i donar raons i explicacions de les opinions i projectes de manera breu.
Usuari bàsic	A2	Pot comprendre frases i expressions utilitzades habitualment i relacionades amb temes d'importància immediata (per exemple, informacions personals bàsiques, informacions familiars, compres, geografia local, ocupació). Pot comunicar-se en situacions senzilles i habituals que exigeixin un intercanvi simple i directe d'informació sobre temes familiars i habituals. Pot descriure, de manera senzilla, aspectes de la seva experiència o bagatge personal, aspectes de l'entorn immediat i assumptes relacionats amb necessitats immediates.
Usuari bàsic	A1	Pot comprendre i utilitzar expressions quotidianes i familiars i frases molt senzilles encaminades a satisfer les primeres necessitats. Pot presentar-se i presentar una tercera persona i pot formular i respondre preguntes sobre detalls personals com ara on viu, la gent que coneix i les coses que té. Pot interactuar d'una manera senzilla a condició que l'altra persona parli a poc a poc i amb claredat i que estigui disposada a ajudar.

¹ A la taula falta la descripció dels nivells C1 i C2, els quals no s'han inclòs perquè de moment no són dins de la oferta docent dels cursos d'espanyol.

Taula 6

COMPRESIÓ	ENTENDRE	COMPRESIÓ ORAL
		COMPRESIÓ LECTORA
PRODUCCIÓ	PARLAR	INTERACCIÓ ORAL
		EXPRESSIÓ ORAL
	ESCRIURE	EXPRESSIÓ ESCRITA

f) Intercanvis lingüístics

Oferim 4 modalitats, gratuïtes i reconegudes amb crèdits de LE:

TÀNDEMS LINGÜÍSTICS: S'adrecen a tota la comunitat universitària en general: estudiants, PAS i PDI. Per participar-hi, cal disposar de coneixements mitjans en llengua catalana i castellana, i d'una tercera llengua (si no se'n disposa es podrà participar en el programa del Voluntariat Lingüístic). S'organitza amb una sessió preparatòria en la qual s'informa del funcionament de l'activitat, i de trobades lingüístiques setmanals de dues hores de durada a qualsevol recinte del campus universitari (sala d'estudis, espais de relació, bar, gespa...), amb un total de 20 hores.

VOLUNTARIAT LINGÜÍSTIC: Està pensat per poder facilitar la integració d'estudiants nous no catalanoparlants a l'entorn universitari, a la ciutat i al nostre àmbit cultural i lingüístic, i que alhora el voluntari pugui conèixer una altra cultura, una altra manera de viure, una altra concepció del món, una altra gastronomia... S'adreça a tota la comunitat universitària en general: estudiants, PAS i professors. En definitiva, a qui vol transmetre la llengua i cultura catalanes a persones que s'inicien en l'aprenentatge del català. Per participar-hi, cal disposar d'un bon coneixement de llengua catalana (preferiblement nivell superior). A diferència del tàndem, el voluntariat està pensat per a aquelles persones que només volen ajudar en l'aprenentatge del català sense esperar-ne una llengua d'intercanvi com a contrapartida.

T@NDEMS VIRTUALS: A diferència del tàndem presencial o el voluntariat, el tàndem virtual està pensat per a aquelles persones que es volen posar en contacte amb estudiants europeus de lectorats de català, a través de missatges electrònics. Pretén acostar o fer entendre l'entorn cultural i lingüístic català, i poder conèixer una altra cultura, una altra manera de viure, una altra concepció del món, una altra gastronomia...

Les tres modalitats s'avaluen a partir de: una memòria final (un parell de pàgines) que s'hauran de lliurar abans de l'acabament del semestre. En la memòria s'haurà d'explicar quines han estat les experiències durant les 20 hores d'intercanvi, una valoració del programa, etc; el lliurament d'un resum sobre l'acolliment lingüístic, i una entrevista en la qual es respondrà a qüestions relacionades amb l'intercanvi.

TÀNDEMS CULTURALS: 20 hores de conversa únicament en llengua anglesa, amb estudiants que vénen a cursar màsters oferts en aquesta llengua. La procedència d'aquests estudiants, majoritàriament orientals, fa que sigui molt interessant aquest intercanvi cultural.

g) Activitats culturals

Programa d'activitats complementàries, amb una periodicitat mensual, obertes a totes les persones que participin en els intercanvis lingüístics: xerrades, trobades gastronòmiques, sortides, etc. En col·laboració amb les entitats Òmnium Cultural i Plataforma per la Llengua. Exemples:

- Sortida cultural a Sant Pere de Rodes
- Sortida cultural a Besalú.
- Sopar i tió de Nadal
- Acte de Sant Jordi: Fes sentir la teva llengua: Celebració de la Diada de Sant Jordi amb els estudiants procedents de programes d'intercanvi. Lectura de poemes en les seves llengües d'origen, amb acompanyament d'imatges.
- Assaig amb la colla castellera *Els Marrecs* de Salt. Dins del marc de les activitats del *Quedem?* – Òmnium Cultural
- Visita a la Catedral de Girona i passeig per la muralla. Dins del marc de les activitats del *Quedem?* – Òmnium Cultural

h) Acreditació lingüística

Els estudiants procedents de fora de l'àmbit lingüístic català tenen l'opció d'obtenir un certificat oficial de llengua catalana de la UdG o de llengua espanyola de l'Institut Cervantes.

Els estudiants que s'apunten al curs de Català I, a l'acabament del curs, fan l'examen per obtenir el **Certificat de nivell A bàsic de llengua catalana**.

Els estudiants dels cursos d'espanyol, quan s'acaba el curs, obtenen un certificat no oficial on es detalla el nivell, el nombre d'hores i la qualificació. Però, al segon semestre, a la convocatòria de maig, tenen la oportunitat de presentar-se als exàmens lliures d'espanyol del Instituto Cervantes (<http://diplomas.cervantes.es/index.jsp>), ja que el Servei de Llengües Modernes és centre examinador.

El futur de l'acolliment lingüístic

Com podem observar, l'acolliment lingüístic que hi ha a la Universitat té un gran ventall d'ofertes, però en un futur proper, hi haurà una sèrie de canvis que fan que des del Servei de Llengües s'estigui treballant per millorar i adaptar aquesta oferta als futurs nousvinguts.

Hi ha tres canvis que volem esmentar aquí:

1. S'està valorant la necessitat de conèixer prèviament una de les llengües oficials abans de venir.
2. L'estada dels estudiants serà més variable.
3. Es preveu que durant els estudis l'alumne hagi de fer, almenys, una assignatura en anglès.

Els dos primers canvis comportaran que els cursos hagin de tenir menys durada, que n'hi haurà d'haver més oferta docent i amb un nivell més alt de llengua per millorar la seva expressió i comprensió. El tercer comportarà un augment d'oferta docent en aquesta llengua, i també la demanda de més intercanvis lingüístics.

L'adquisició d'una llengua en el marc del procés de l'adaptació a l'EEES

Potenciar la participació activa de professors i dels estudiants en els processos d'anàlisi i reflexió sobre la docència i la qualitat acadèmica" és una de les línies d'actuació de la UdG.

La feina d'un estudiant es estudiar. Sembla molt obvi, però és el que pretén Europa que facin els seus universitaris. Per tant, el còmput d'hores, com ja sabem, és molt important. Professor i alumne fan un pacte de bon començament, i els possibles canvis a l'assignatura es decideixen entre professor i alumnes. El paper del professor i de l'alumne està canviant, la implicació ha de ser superior. El professor és professor de tots i cadascun dels seus alumnes. Un seguiment pautat, una avaluació continuada, i el treball de l'alumne, dins i fora de l'aula, han de garantir el seu aprenentatge. Com ja s'està fent, les assignatures han d'estar ben programades, els objectius i les competències que s'han d'assolir han de ser clars. Els continguts i les activitats han d'estar ben relacionats amb aquests objectius i competències. I tot això pensant en el temps que necessita l'estudiant. El temps és un factor molt important. Ara 1 crèdit equival a 25 h de treball de l'alumne, i s'està decidint que d'aquestes 25 hores només 7 o 8 h. siguin amb el professor (a l'aula, d'excursió, al laboratori, etc.) i que la resta sigui treball de l'alumne (lectura de documents, exercicis, treballs, hores d'estudi, etc.).

Aquesta estructura també es trasllada a l'aprenentatge de llengües estrangeres. Reflexionem, doncs, sobre això. En una assignatura X el professor és el mediador entre el coneixement i l'aprenent, és qui fa una selecció adequada dels materials i dels documents que s'han de treballar i de les activitats que s'han de fer. L'ajuda a pensar, a reflexionar i a aprendre. El professor és un guia durant tot l'aprenentatge de l'estudiant. Tot això és vàlid per a una classe de llengua estrangera, però els docents de llengües estrangeres pensen que el professor ha de ser-hi més present ja que l'expressió oral és molt important i requereix temps. A continuació s'argumentarà perquè una reducció d'hores amb el professor no és positiu per a l'alumne i l'adquisició de llengua.

Existeixen certes premisses que serveixen per potenciar l'adquisició d'una nova llengua (L2/L3..):

- Un individu aprèn parlant, comunicant-se amb algú, és a dir, és en els intercanvis comunicatius en els quals està assegurada la comprensió mútua en la qual l'aprenent adquireix la L2. Les converses, els diàlegs, el fet d'interactuar i cooperar amb un interlocutor per transmetre una determinada informació i que la comunicació sigui un èxit perquè hi ha hagut comprensió, és una de les situacions més favorables per a l'aprenent tant a dins com a fora de l'aula.
- Per tant, és necessari crear a l'aula activitats on la conversa sigui l'objectiu principal, converses significatives que motivin i impliquin en cert grau la participació dels alumnes, perquè aquestes fan que l'estudiant utilitzi i desenvolupi estratègies d'aprenentatge.
- Un dels punts claus en l'aprenentatge de llengües és l'actuació, la producció, tant oral com escrita, perquè són dues habilitats que es complementen i s'ajuden. La parla i l'escriptura exigeixen de manera paral·lela i sistemàtica el desenvolupament lingüístic. La comprensió és necessària ja que són els ciments sobre els quals s'estableix la possibilitat de l'esmentat desenvolupament lingüístic.
- La llengua del professor i els intercanvis comunicatius són l'input més important que rep l'alumne en el context escolar, i també el context natural d'experimentació del coneixement lingüístic.

- Com que el que importa és comunicar-se a l'aula, s'ha de prendre atenció al que els alumnes volen o pretenen dir per a properes intervencions i així assegurar una bona comunicació. Difícilment aprendran a parlar si no apareix la motivació de voler comunicar-se amb els altres, per la qual cosa és convenient generar a l'aula contextos reals per promoure l'aprenentatge.
- Recollir els temes proposats pels alumnes. Mostrar interès sobre el que hi diuen, pels seus interessos, per l'ús de la llengua que volen aprendre, per les seves necessitats més immediates respecte a l'ús fora de l'aula.
- Alhora el professor ha de controlar les modificacions a les converses, les repeticions, les paràfrasis per ajudar a l'alumne a la comprensió i a la producció de L2.

A part d'aquestes premisses bàsiques hi ha tres factors claus en l'adquisició de la L2:

1. L'INPUT: la mostra de llengua que es presenta a l'aprenent ha de ser de qualitat i en quantitat.
2. L'OUTPUT: l'aprenent ha de practicar, ha de produir llengua oral i escrita.
3. Les característiques personals de l'aprenent: l'edat, l'aptitud lingüística, la motivació, la personalitat, les estratègies d'aprenentatge, l'actitud, l'experiència prèvia, aspectes de memòria i d'altres, són factors individuals que influeixen en l'aprenentatge i adquisició de llengües estrangeres.

Si tots aquests punts són de gran importància perquè l'alumne aprengui, n'hi ha dos més que s'han de tenir molt presents i que justifiquen la necessitat de tenir un mínim nombre d'hores presencials amb els estudiants:

1. Simultàniament s'han de treballar i explicar altres aspectes de la llengua.
2. Un ensenyament i avaluació personalitzats necessiten la possibilitat que tots els alumnes participin a l'aula. El professor ha de poder fer el seguiment de tots els alumnes. I el seguiment de l'expressió oral només es pot fer parlant.

Per tant, és impensable pensar que amb una reducció d'hores l'aprenentatge i l'adquisició siguin satisfactoris.

Multilingüisme i internacionalització

Impulsar el multilingüisme entre la comunitat universitària és un altre objectiu de la UdG; la qual cosa es relaciona amb la internacionalització (adaptació dels usos lingüístics de la UdG, introduint la tercera llengua en les activitats ordinàries) i amb la competència i qualitat lingüística de la comunitat universitària.

Evidentment a les aules de llengua estrangera ja trobem aquest fenomen del multilingüisme, la qual cosa implica intervencions puntuals en diferents llengües per ajudar a l'aprenentatge de l'alumne. Aquesta manera de fer a l'aula segueix un dels principis de la nova visió d'Europa sobre la docència: "el traspàs de l'èmfasi en l'ensenyament a l'èmfasi en l'aprenentatge".

Aquest principi s'ha de traslladar a totes les aules (a la classe de filosofia, dret, història, ciències, econòmiques, etc.) Com ja s'ha esmentat a l'apartat de formació, la llengua de l'assignatura serà una de les tres llengües (català, castellà o anglès) però aquest fet no ha de ser un obstacle perquè puntualment un alumne pugui intervenir en una altra de diferent si fer-ho l'ajuda a entendre, a aprendre. De moment, parlem només de tres llengües.

Pot semblar, pel que hem explicat, que tots els professors hagin de saber les tres llengües en breu, però anem mica en mica. Per començar aquest camí s'han de prendre decisions: la primera ha de ser que es permeti a l'alumne fer intervencions en una altra llengua. Si el professor no l'entén, un altre alumne pot fer de traductor i solucionar el dubte d'aquest i potser d'un altre estudiant que no l'hagi manifestat. En segon lloc, l'estudiant ha de poder fer l'examen en qualsevol de les tres llengües. Si el professor no pot corregir-lo, li podrà demanar a un company de Departament, si no hi ha ningú, la universitat haurà d'oferir alternatives.

Aquest és el futur, la fita cap a la qual hem d'anar treballant. No només professors, sinó tota la comunitat universitària. Aquesta manera de fer a l'aula només s'entén si tots els professors i alumnes tenen un cert nivell de comprensió i expressió en les tres llengües. Però, quin nivell s'ha de demanar i acreditar? Quin nivell d'entrada i quin de sortida? Quin nivell per als diferents col·lectius de la comunitat universitària?

Sobre tot això hi ha un diàleg obert a la universitat i amb d'altres universitats.

Col·laboració interuniversitària

Promoure la col·laboració amb les altres universitats del domini lingüístic català és un altre punt important que promou la UdG.

Cada vegada és més intensa la col·laboració interuniversitària, sobretot, arran del programa Interc@t, i sempre en el marc de les comissions de treball del Comissionat per a Universitats i Recerca i de la Xarxa Vives. Actualment les universitats catalanes estan treballant conjuntament per a:

- La formació i promoció de llengües al llarg dels estudis d'alumnat local i internacional.
- L'apropament de l'alumnat al multilingüisme al final dels estudis.
- L'acreditació dels nivells obtinguts.
- El nivell de llengua d'entrada i sortida de les universitats catalanes, relacionat amb la mobilitat.
- Prova de diagnòstic de competència lingüística.

En el cas que no s'obtingui aquest nivell, supòsit que s'ha de preveure, la comunitat universitària ha de disposar d'una infraestructura que pugui resoldre aquestes mancances..

Conclusions

Per acabar, una reflexió: perquè en una comunitat universitària plurilingüe l'acolliment lingüístic és per a tots i cadascun de nosaltres. Perquè l'acolliment lingüístic no es troba només a les aules, sinó també a la biblioteca, a les secretaries, als departaments, a les consergeries, als bars de les facultats, al servei d'esports, als passadissos...Perquè entenent ens entendran.

Per aquesta raó és tasca de tots millorar el nostre coneixement de llengües. Saber idiomes ja no és només un punt positiu al currículum d'una persona. De la mateixa manera que tenir certs coneixements d'ofimàtica és com saber que es pot fer amb un llapis i un paper, els idiomes són una eina de treball importantíssima. S'han de diagnosticar les mancances i la comunitat universitària ha de disposar d'una infraestructura que les pugui resoldre.

Una cultura com la nostra, on les pel·lícules es doblen i on aprendre idiomes s'havia reduït sempre a l'àmbit escolar o extrascolar, necessita un munt de canvis. Ara és el moment de fer-hi alguna cosa, perquè ara es quan els discursos socials i polítics en parlen. Les comunitats universitàries hi tenen molt a dir i per aquesta raó nosaltres, com a integrants d'un servei lingüístic, tenim encara un llarg camí per recórrer.